

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 2.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 17 Januari 1912.

Expedition: Kammakargatan 6.

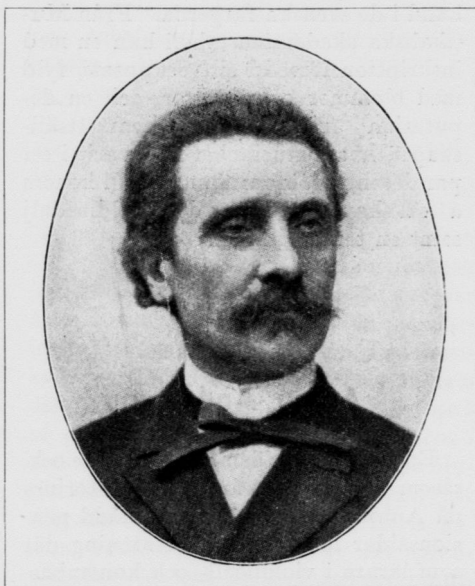
Pris: Helt 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitråd.

32 årg.

Lärareombyte vid Musikkonservatoriet.

Då musikalska akademien strax före jul höll sista årssammanträdet afgingo från sina lärarebefattningar vid konservatoriet två af dess äldsta och mest meriterade lärare, båda tillhörande stråkinstrumentens område. Violinläraren prof. Fridolf Book afgick på grund af sin höga ålder och samtidigt utsågs till hans efterträdare hr Julius Ruthström; läraren i violoncell och kontrabassspelning Anton Andersens afgång var föranledd af att han nu uppnått pensionsåldern.

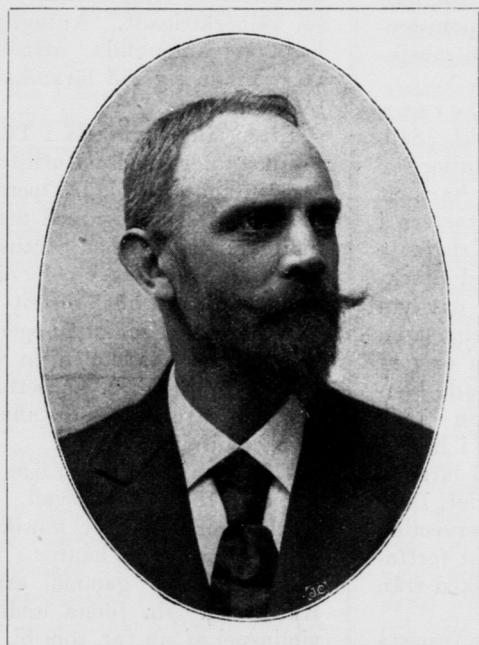
Då vi med anledning af dessa personalförändringar inom konservatoriet vilja kasta en återblick på de afgåendes verksamhet med anförande af

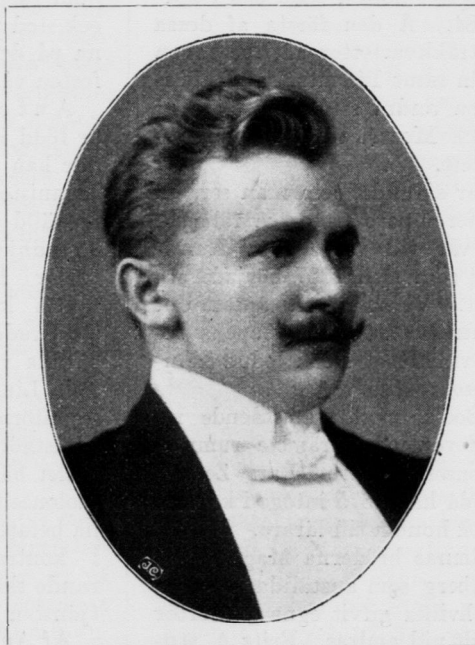
Fridolf Book.

biografiska data samt äfven fästa uppmärksamheten vid den tillträdande violinläraren, meddelande deras porträtt, få vi härvid inskränka oss till en kortare redogörelse och börja med den äldste af de två.

Johan Fridolf Book föddes i Uppsala den 27 februari 1836, son af fanjunkaren och musikföreståndaren vid Uplands regemente C. P. Book och hans maka, född Österberg. Den unge Book började vid 10 års ålder sina musikstudier under faderns ledning och blef snart medlem af akademiska kapellet och teaterorkestern i Uppsala. Sedermera bosatt i Stockholm tog han under längre tid undervisning i violinspeling för konsertmästaren E. d'Aubert och anställdes 1852 som violinist i hofkapellet. År 1862 gjorde han en studieresa till Brüssel, Hanno-

Anton Andersen.

Julius Ruthström.

ver och Paris, studerade i förstnämnda stad violinspelet för den berömde prof. Léonard, och sedan för den icke mindre berömde prof. Joachim. Fortfarande tillhörande hofkapellet, blef han där 1882 utnämnd till förste konsertmästare och var redan från 1870 lärare vid Musikaliska akademins konservatorium, af hvilken han blef medlem 1872. Sin tjänst i hofkapellet lämnade Book 1889 och blef 1890 efter Julius Bagge Musikaliska akademins kamrerare. Alltifrån 1884 och i öfver tjugu år har Book varit musikchef i Mazérska kvartettsällskapet och där flitigt medverkat som prim-violinist vid dess sammankomster.

Vid många tillfällen har Fridolf Book förr låtit höra sig på konserter, såväl egna som andras, men hufvudsakligen på sådana för kammarmusik. Redan under vistelsen i Paris konserterade han tillsammans med Trebelli, Pugno och Alard. Från 1871 till 1889 föranstaltades af honom kammarmusikkonserter i Vetenskapsakademien tillsammans med Richard Hagemeister, Conrad Nordquist och Fritz Söderman, (violoncellisten, broder till August Söderman), då äfven hofkapellisten A. F. Lindroth medverkade vid tillfällen, när Hagemeister var af sjukdom hindrad att biträda. Vid större verk, såsom t. ex. Beethovens Septett eller Gades Oktett, hade han naturligtvis äfven andra medhjälpare, och då verk med piano utfördes hade han så framstående förmågor som Ludvig Norman, fröken Hilda Thegerström, Richard Andersson och Jacob Hägg för pianopartiet. Utom klassikerna, Haydn, Mozart och Beethoven finner man på programmen namnen Spohr, Mendelssohn, Crerubini, Schumann, Schubert, Chopin etc. och af inhemska Norman och Franz Berwald.

Ett par kammarmusik-konserter gäfvos äfven af Book, jämte Lars Zetterquist, Anton Andersen och pianisten Aron Hultgren hösten 1883 och i början af 1884. Å den första af dessa utfördes stråkkvartetter af Beethoven och Haydn samt Pianotrio af Rubinstein, å den andra stråkkvartetter af Norman och Mozart samt Schumanns pianokvintett.

Book, var sålunda, som man ser, en närmaste förelöpare på detta fält till den för vår tid välbekanta Aulinkvartetten, som med 1887 började sin verksamhet. Vi ha därför ansett det vara af intresse att något påpeka repertoaren vid de af Book ledda kammarmusik-soaréerna.

Bland Books mest framstående nu lefvande elever må i främsta rummet nämnas konsertmästaren Lars Zetterquist, som då han 1875 intogs i konservatoriet fick honom till lärare. Vidare kunna nämnas bröderna Magnus och Fritz Ahlberg som anställda i hofkapellet och hvilka gifvit egna konserter samt biträdt vid andras. Fritz A. studerar f. n. hos den berömde Leop. Auer i Petersburg; vidare fröken Karin

Bodman, numera fru Wretblad, den särdeles begåfvade fröken Ebba Johansson, som efter sitt förtjänstfulla utförande af Beethovens konsert m. ork. erhöill det stora Jenny Lindstipendiet och nu studerar i Berlin för prof. Marteau, som gifvit henne mycket beröm.

Book erhöill 1897, namn, heder och värdighet af professor och är sedan 1886 riddare af Vasorden.

Då professor Book fyllde 70 år var han föremål för en rik hyllning af anhöriga, vänner och lärjungar från när och fjärran. Från elever vid konservatoriet fick han mottaga en präktig blomsteruppsats med blågula band, hvarå gifvarnas namn voro textade, af hofkapellet, hvars medlem han så länge varit, förärades honom en af lager, rosor och nejlikor sammansatt lyra med band i de svenska färgerna. Från Musikaliska akademien erhöill han en med inskription försedd silfveruppsats, fylld med blommor och frukter, och en deputation från Mazérska kvartettsällskapet, hvars musikchef han varit i ett par decennier, öfverlämnade till honom å sällskapets vägnar dess guldmedalj samt en textad adress.

Anton Andersen.

En betydande förmåga förlorade ock, såsom vi nämnt, vårt konservatorium då Anton Andersen vid uppnådd pensionsålder lämnade sin befattning där som lärare i violoncell- och kontrabas-spelning. Förre året kunde herr Andersen fira 40 års-jubileum såsom Stockholmsmusiker. Han blef nämligen 1871 medlem af vårt hofkapell, och ehuru född i Norge kunna vi räkna honom som vår landsman, hvarför han ock stod bland de svenska komponisterna på den första stora svenska musikfesten våren 1906.

Anton Jörgen Andersen är född i Kristiansand d. 10 okt. 1845, där han började sina musikstudier för organisten Rojahn. Efter att ha varit anställd som violoncellist vid teatern i Trondhjem 1864 och vid Kristiania teater 1865 blef han elev vid Stockholms konservatorium 1866, där han studerade violoncellspel för Gehrmann. Tillika var han i komposition elev af Joh. Lindegren. Efter afslutade konservatoriestudier började han 1871 tjänstgöra som violoncellist i hofkapellet härstädes och blef 1876 lärare i violoncellspel vid Konservatoriet. Denna befattning, tillika med undervisning i kontrabas, har hr Andersen fortfarande skött, men tog 1905 afsked från tjänsten i hofkapellet.

Af Andersens kompositioner framstå i synnerhet 4 stora Symfonier, som blifvit utförda här i Stockholm, de tre

första å hans egna konserter och på kgl. operan (Ess-dur) i H-moll (1884), Ess-dur och D-dur (1891), den sista, i D-dur, för första gången i dec. 1906 på en konsert af Konsertföreningen. En egendomlighet i denna symfoni var inrymmandet af flygeln i orkestern. Hr Andersens symfonier äro lärda, bredt anlagda kompositioner, och det är ej utan att de påminna om Bruckners. Hans kompositionstalång framträder i dem rätt betydande; man finner i dem under temligen fri form många vackra idéer i fråga om melodi och klangskön instrumentation.

Ingen af dessa symfonier ha utgivits på tryck, men den sista har i arrangement för två pianon utkommit på Musikaliska Konstföreningens förlag. På samma förlag utkom redan 1876 en hans *Sonat* för violoncell och piano. Af hans öfriga verk må nämnas en *Stråkkvartett*, *Adagio* för 3 violonceller, 2 horn och kontrabas, *Konsertstycke* för 5 violonceller och 3 kontrabasar, uppfördt på den ofvannämnda stora musikfesten 1906.. Mindre *Violoncellkompositioner* samt *Solo- och Körsånger*.

Herr Andersen är sedan 1882 ledamot af Musikaliska akademien och utnämndes 1897 till riddare af Vasorden.

Herr Andersens konstnärliga och smakfulla violoncellspel har man sällan fått njuta af på senare tider.

Julius Ruthström.

Ehuru vid valet af prof. Books efterträdare som lärare i violinspel vid konservatoriet, ett par äldre mycket meriterade violinister, nämligen hrr Tor Aulin och Sven Kjellström kunnat blifva ifrågasatta, så kan hr Ruthströms val anses på grund af hans dokumenterade framstående förmåga anses välberättigadt. Antagligen ha de båda ofvannämnda artisterna icke velat binda sig vid lärarekallet i konservatoriet.

Efter längre vistelse i Tyskland för musikstudier lät hr Ruthström på en symfonikonsert i kgl. Operan den 16 mars 1907 höra sig med utförande af violinkonsert af Rich. Strauss och solosonat af Max Reger och väckte mycken uppmärksamhet för sitt artistiska spel. Han gaf sedan en egen konsert i Musikaliska akademien en vecka därefter. I utländska konsertsalar hade hr Ruthström dessförinnan vunnit mycket bifall.

Julius Ruthström är född d. 30 dec. 1877 i Sundsvall. Hans föräldrar voro mycket musikaliska och hans farfar var kantor i Strömstad. Knappt 7 år gammal erhöill Julius Ruthström sin första undervisning i violinspel af sin far, som bl. a. var alt-violist i Stockholmsoperans orkester. När han vid tio års ålder började skol-

studier i Östermans allmänna läroverk upphörde han med musikstudierna men visade ej synnerigen håg för skolans. Han blef därför vid 14 års ålder af sin mor tagen ur skolan och af en framstående violinamatör Arvid Frosén gratis undervisad i violinspel ett par år. På hösten 1894 intogs han som elev i musikkonservatoriet, där han fick professor Lindberg till lärare, och denne utmärkte violinpedagog säger han sig ha att tacka för en fast grundläggande, allsidig teknik. Å. konservatoriets elevuppvisningar i december spelade den unge Ruthström tre år efter hvarandra saker så svåra som H. W. Ernsts fissa moll-konsert, Wieniawskis Ess dur-konsert. Efter uppvisningen 1899 lemnade han konservatoriet, belönad med Musikaliska akademins jeton. I februari samma år hade Ruthström, såsom vi då omnämnde, äran att få spela på en af kronprinsen gifven musiksoaré, å hvilken andra medverkande voro fruor Gulbranson och Östberg, hrr Forsell, Salomon Smith och Wilh. Stenhammar. Hr Ruthström erhöi därefter af konungen och kronprinsen studieunderstöd och reste i jan. 1900 till Berlin, där han under ett halft hade Willy Burmester till lärare. Året därpå erhöi han efter aflagt prof inträde vid kgl. Hochschule für Musik därstädes, då af 54 sökande endast 4 antogs till elever. Han upptogs där genast i prof. Joseph Joachims klass. Efter första terminens förlopp utnämndes Ruthström till förste konsertmästare i Hochschules stora orkester, hvilken befattning han innehade så länge han var kvar vid Hochschule, nämligen i ett och ett halft år. Joachim visade stor välvilja mot den svenske eleven; så fick han bo gratis i hans hus öfver 4 år och erhöi 1902 på långlån hans Petrus Guarnerius-violin, på hvilken han ännu spelade vid nämnda konserterandets här.

På sommaren 1903 förklarade "onkel Joseph" att han för sin vidare utbildning endast behöfde offentligheten till läromästare. Han har sedan uppträtt på öfver hundra konserter i Tyskland och i Berlin gifvit 6 konserter, på hvilka han hufvudsakligen utfört nya kompositioner, i främsta rummet svensk musik såsom sonater och konsertstycken af Alfvén, Aulin, Sjögren, Peterson-Berger och Ad. Wiklund, introducerade af honom i den tyska metropolen. Så kallade "nordiska aftnar" har Ruthström gifvit i Frankfurt a. Main, Dortmund, Limburg, Potsdam och flere mindre städer. Den nu så mycket omtalade och rikt produktive tyske komponisten Max Reger lär Ruthström 1904 först ha introducerat i Berlin. Beträffande hr Ruthströms konstnärskap har han särskildt fått beröm såsom Bach- och Paganinispelare. Efter en hans konsert i Bechsteinsalen i maj 1906 yttrade en tidningskritiker i Berlin om honom: "Herr Ruthström är en äkta konstnär, hvilkens violinteknik mer och

mer utvecklar sig till något respektin-gifvande." Herr Ruthström lär ha blifvit erbjuden lärareplats vid konservatorierna i Basel och i Athen samt konsertmästarebefattningen i hertigens af Meiningens hofkapell, men har hittills ej känt sig hågad att lämna Berlin, som nu är en verklig musikmetropol. Nyss före sin hitkomst denna gång har hr Ruthström såväl i Köpenhamn som i Göteborg uppträdt med särdeles stor framgång och lofordats af kritiken.

Prenumerationsanmälan.

Svensk Musiktidning upplefver sin 32:a årgång 1912

och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Undertecknad har ock nu i 27 år ensam varit utgifvare af och redaktör för tidningen. Behovet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikkildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populär-instruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tycks bevisas däraf, att ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden. Svensk Musiktidning har gjort till sin uppgift att tillgodose så väl vår konsthistoria genom *kontinuerliga uppgifter om opera-verksamheten och konsertväsendet* i hufvudstaden samt genom utförliga *biografiska uppsatser etc.*, som ock i det allmänna musikvetandets intresse meddela *notiser om musikvärldens viktigaste tilldragelser* i in- och utlandet, särskildt i *Finlands, Norges och Danmarks* hufvudstäder, *instruktiva uppsatser*, blandade med *följetongsartiklar, musikpressens alster, musiklitteratur etc.*, hvarigenom både *lärorikt och omvexlande innehåll* erbjudes. *Fina porträtt* till biografierna illustrera hvarje nummer. Svensk Musiktidning är den enda *verkliga* sådan här. Den är icke en facktidning för ett särskildt slag af musiker, icke heller ett »musikblad» med musikstycken som hufvudsak, likasom ej heller en både dramatik och musik omfattande tidning. Svensk Musiktidning har ock, under sin långa tillvaro, i utlandet gjort sig bekant såsom svenskt musikaliskt fackorgan och där varit uppmärksammasad.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner i och för behöflig större spridning.

Svensk Musiktidning utgifves 1912, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af **5 kr.** pr år. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnnummer (25 öre).

På tidningen prenumereras här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6**, en trappa öfver gården, samt i **bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor.** I landsorten prenumereras bäst å **posten**, då tidningen **fortast** kommer prenumeranterna tillhanda.

Presentkort för årsprenumeration finnes att köpa å Expeditionen, i bok- och musikhandeln.

Vördsamt anhålles att **prenumeration** må ske **så snart som möjligt; vid direkt prenumeration å Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm**, tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt **genast den utkommit.**

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, som förut, årgångens första nummer, med anhållan att de, som **icke** vidare önska erhålla tidningen, tillkännagifva detta åt budet, eller å tidningsexpeditionen **före** andra numrets utsändande. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då **till budet prenumerationsavgiften mot kvitto** **erläggas.** Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.

Vördsamt

Redaktionen.
Frans J. Huss.

Wagner och Liszt.

ur "Kåserier"

af

Andreas Hallén.

I biografien öfver A. Hallén förra numret nämndes att han utgifvit ett litterärt arbete med ofvanstående titel. Såsom exempel på hans stilistiska förmåga taga vi nu oss friheten att här meddela en af bokens uppsatser, som vi valt särskildt med anledning af förra årets firande af Liszts 100-åriga födelsedag. Ehuru nämnda bok utkom för sjutton år sedan, inverkar icke detta på värdet af Halléns intressanta "kåseri". Detta följer här nedan.

* * *

En af de värdefullaste företeelserna på senare årens bokmarknad är Wagners och Liszts brevexling under åren 1841 och 1861, hvilken i vald samling, som omfattar två digra völker, utkommit i tryck på den värdsberömda firman Breitkopf & Härtels förlag i Leipzig. Brefsamlingen innehåller 116

bref, vexlade mellan Wagner och Liszt, dels ock i sammanhang härmed mellan de båda mästarne och andra personer. De mest intressanta breffen äro skrifna mellan åren 1849 och 1861, eller den tid då Wagner lefde som landsflyktning i Schweiz.

Orsaken till att breffen blifvit af Wagners maka, Liszts dotter, offentliggjorda så snart efter båda mästarnes död är troligtvis icke någon affärsspekulation. Snarare får man anse den tvist, som på senare åren uppstått mellan s. k. wagnerianer och lisztianer, vara den rätta bevekelsegrunden till det snara offentliggörandet. Egentligen är denna tvist högst egendomlig, då man betänker det intima förhållande, som rådde mellan de båda mästarne, både hvad åsikter och vänskapsband beträffa, och man borde väl däraf kunna komma till den tron att samma gemensamhet någorlunda åtminstone skulle fortplanta sig hos deras anhängare och vara förhärskande vid bedömandet af deras verk.

Wagner hade — och det kan man utan öfverdrift påstå — blott en vän, och denne vän var Liszt, liksom och han var den ende, som från början fullt förstod att uppskatta Wagners geni och sedermera äfven hans reformatoriska skaparkraft som *dramatiker*. Några egentliga vänner hade Wagner ej, och hans många anhängare och beundrare framhålla honom mer som *musiker* än dramatiker. Liszt däremot var allas vän, och hans älskvärda väsen, hans outtröttliga hjälpsamhet och milda kritik förskaffade honom en talrik skara personliga anhängare, som oftast kritiklöst läto sig omslutas af den lisztska trollkretsens makt. Det är dessa vänner som nu börja göra en mer verksam propaganda för Liszts tonverk och hafva, såsom förut skett af Wagners anhängare, bildat s. k. Liszt-föreningar. Dessa fordra nu af wagnerianerna att de, om icke af annat skäl, så dock af tacksamhet för hvad Liszt gjort för Wagner, skola med lika intresse verka för Liszt som för Wagner. Wagnerianerna återigen synas ej vilja efterkomma de andras önskan att till fullo uppskatta Liszts tonskapande verksamhet och ställa sig t. o. m. på en så ultranationell ståndpunkt, att de kalla Liszt för utländing. Som ett sammanjämningsförsök mellan de båda partierna får man anse det plötsliga utgifvandet af den ofvannämnda brefsamlingen, hvilken tydligt visar det stora inflytande de båda konstnärerna utöfvat på hvarandra, gången af deras åsikters utveckling och olikheten i deras skapande förmågor.

Brefsamlingen har sitt särskilda intresse äfven därigenom att den utgör ett högst värdefullt bidrag till bevisandet icke blott af konstens estetiska berättigande, hvilken ju af ingen numera bestrides, utan äfven om *konstens inflytande på och ingripande i vårt lif som bildningsmedel*. Det råder hos den stora allmänheten en ofta, minst

sagdt, naiv uppfattning af begreppet konst. Därmed förstå de flesta endast målning och skulptur, kanske till och med arkitektur, men däremot är både ordet och begreppet *tonkonst* nästan alldeles främmande, isynnerhet för vårt svenska språkbruk. Följaktligen äfven benämningen *tonkonstnär*. Våra dagliga tidningar följa ju ock ett egendomligt indelningssystem, då de sätta konst och litteratur under en rubrik, men teater och musik under en annan. I stället för tonkonstnär säger man hos oss musiker (alias musikant), och med musik förstå de flesta det oväsen och larm, som serveras tillsammans med mat och dryck på våra guldkrogar och restauranter. Likaså blir det med begreppet teater, hvilket snart nog har samma innebörd som — varieté. Den förnämsta orsaken till den likgiltighet, som från vår publiks sida visas mot tonkonsten och dramat i högre bemärkelse beror just därpå, att dessa konstarter bifvit ett *underhållningsbehov* i stället för ett *förädlade bildningsmedel*. I sammanhang med detta för konstens framtid så viktiga spörsmål bör en fingervisning på hvad så stora och epokgörande tonkonstnärer som Liszt och Wagner skrifvit och sagt om sin konst ej sakna berättigande, och allra minst böra tonkonstens utöfvare därom sakna kännedom.

Wagners bekantskap med Liszt daterar sig från deras gemensamma vistelse i Paris 1840. Liszt stod redan då på höjden af sitt konstnärskap som virtuos, men hade äfven som författare väckt ett stort uppseende. De förnämsta franska tidningarna stodo till hans förfogande, och det var icke blott det nya i innehållet af hans uppsatser, utan äfven det eleganta framställningssättet som väckte beundran. Han var inom den konstnärliga världen dagens hjälte, och det ansågs som en ära att vara bekant och umgås med honom. Bland de af L. Ramann till tyska öfversatta och af Breitkopf & Härtel utgifna skrifterna af Liszt är den i första delen upptagna "Essays" och uppsatser skrifna under åren 1835—38, alltså före bekantskapen med Wagner. Bland dessa högst intressanta artiklar rekommendera vi särskildt den första, som utförligt afhandlar tonkonstnärens ställning till sin konst och till allmänheten samt de två tänkvärda breffen till George Sand. Liszt bekantskap med R. Wagner år 1840 var endast flyktig. Det första brevet i förut nämnda brefsamling mellan de båda mästarne är dateradt Paris 24 mars 1841. Wagner lefde då i den största fattigdom och hade ingen som intresserade sig hvarken för hans verk eller personlighet. Efter fåfänga försök att få sin "Rienzi" antagen på stora operan i Paris, vände han sig till Liszt med begäran om hjälp, och detta korta brev är som sagdt det första i samlingen.

Wagner hade flera gånger under sin vexlingsrika lefnad fått erfara den tröstande sanningen, att då nöden är

som störst, är hjälpen närmast. Så äfven nu, då han därefter fick under rättelse om att hans "Rienzi" blifvit antagen i Dresden, hvarpå snart därefter följde hans anställning som hofkapellmästare vid hofteatern därstädes. Denna anställning innehade han till våren 1849, då han till följd af sitt deltagande i upproret i Dresden måste fly till Schweiz.

Under sitt vistande i Dresden sökte Wagner icke blott höja operan ur den gamla slentrianen till en högre dramatisk betydelse, utan äfven på den absoluta musikens område visade han sitt reformatoriska skaplynn, i synnerhet genom en alldeles ny uppfattning af Beethoven och hans symfonier. För att lättare blifva förstådd i sina sträfvan skref han broschyrer och uppsatser, genom hvilka han råkade i strid dels med andra konstnärer, dels ock förnämligast med hrr kritici, som från den tiden blefvo hans afgjorda fiender. Snart nog såg han sig omgifven af fiender, som på alla sätt motarbetade honom, öfverallt såg han antingen lojhet, likgiltighet och oförstånd eller hat, afund och illvilja. Då bröt revolutionen lös äfven i Sachsen, och Wagner slöt sig till den samma i den, som han sedan insett, falska föreställningen, att härigenom göra först slut med det gamla för att grundligt börja på nytt.

Under sin "Sturm- und Drang-period" i Dresden hade han flere gånger brevexlat med Liszt, som under tiden blifvit hofkapellmästare i den lilla berömda residensstaden Weimar. Liszts intresse för Wagner var redan då stort, men det gällde dock mer musikern än dramatikern. Detta intresse hade ock Wagner att tacka för att "Tannhäuser" blef uppförd i Weimar, hvarifrån äfven daterar sig den storartadt frikostiga hjälpsamhet från Liszts sida, på hvilken man genom deras brefväxling får de mest eklatanta bevis. Wagner var ständigt i penningförlägenhet, och alltid var det Liszt som visste råd och utvägar till hjälp.

Öfver Wagners deltagande i Dresdens upproret har mycket blifvit sagdt och skrifvet. De sämsta motiv lades honom till last, och hans afundsmän och fiender hoppades att genom lögnaktiga och vanställande berättelser för alltid göra honom och hans verk omöjliga i Tyskland. Man bedömde på den tiden Wagner ungefär med följande ord: "en begåfvad fanatiker, men en gement låg och dålig människa!" Denna åsikt har så temligen bibehållit sig hos de flesta än i dag, och i synnerhet Meyerbeers beundrare och anhängare föra den ofta till torgs såsom bevis mot Wagner. Den "Sturm- und Drang-period", som Wagner genom detta felsteg fick genomgå, blef emellertid af största betydelse för hans inre utveckling, och man får väl äfven tro hans egen åsikt härom i ett brev till Liszt, då han säger: "de sista tilldragelserna hafva ryckt mig in på en bana, på hvilken jag måste frambringa det vik-

tigaste och mest betydelsefulla, som min begåfning tillåtit mig att producera".

Han flydde som sagdt 1849 från Dresden öfver Weimar, hvarest han af Liszt och flere andra beundrare fick medel att fortsätta flykten till Schweiz och sedan till Paris, i hvilken stad han tänkte genom Liszts rekommendationer få uppförd någon af sina operor, helst "Rienzi". Snart insåg han dock att Paris ännu mindre än hans fädernesland skulle komma att förstå honom, hvarför han återvände till Schweiz och tog sin bostad i Zürich, i hvilken stad han, med undantag af några kortare utflykter till England, Italien och Frankrike, vistades till dess han efter 14 års landsflykt fick återvända till sitt fädernesland.

Liszt var under hela denna tid hans ende vän och tröstare i detta ords egentliga bemärkelse. Lika outtröttlig i sin begäran om hjälp som Wagner var, lika outtröttlig var Liszt att hjälpa, och detta i angelägenheter af de mest olika slag. Oftast var det penningbekymmer, och man kan af brevväxlingen lätt förstå, hur ädel och uppoftande Liszt visade sig för att befria Wagner från dessa för en konstnär mest nedtyngande och besvärande sorger. Men Liszt anlätades äfven för att hjälpa Wagners operor fram på andra scener än Weimars, eller att få dem förlagda, och äfven som förmedlare hos regerande tyska furstar för erhållande af amnesti för Wagner togs hans inflytande i anspråk. Wagners tacksamhet är ock rörande, och villigt erkänner han alltid, att han ingenting vore utan Liszt, att dennes vänskap och odelade förtroende till hans skaparförmåga vore hans enda lifsvillkor.

Redan under sista åren af Wagners verksamhet i Dresden hade han fullbordat sin "Lohengrin". Liszt var den förste som hade mod att draga fram detta mästerverk i ljuset, och detta var en gärning så epokgörande, att de båda vännernas namn därefter alltid skola nämnas i förening med hvarandra. Liszts bref till Wagner några dagar efter det första uppförandet, som egde rum den 28 augusti 1850 på Goethes födelsedag, var så entusiastiskt, att man å hvarje rad märker den djupa verkan, som detta, ett af de härligaste mästerverk för alla tider, gjort på honom. Han skrifver:

"Din 'Lohengrin' är från början till slut ett upphöjdt verk. Vid flera ställen kommo tårarna i mina ögon. Hela operan är ett enda odelbart under — och hvad den stora publiken beträffar, så skall den nog räkna sig som en ära att finna det skönt och applådera äfven hvad den icke förstår."

Liszt var emellertid till en början den ende, som förstod detta verks innersta betydelse, hvilken Wagners andra beundrare ej så klart fattade.

Att den tidens kritik, på några få undantag när, utgöt sig i ilska och dumhet öfver verket, förgäde Wagner

mindre än den absolut ensidiga beundran, som några få anhängare, bland dem Dingelstedt, egnade speciellt åt musiken. Detta gaf anledning till två längre bref, ett till Liszt, ett till operans intendent, herr von Zigesar, i hvilka Wagner bestämdt uttalar sina åsikter om musikens ställning i musikdramat. I det senare yttrar han:

"Detta verks autor vill icke glänsa genom verkan af något enstaka musikstycke, utan musiken är för honom öfver hufvud blott det mest stegrade och alltomfattande uttrycksorgan för det han vill uttrycka, eller för dramat. — Den publik, som i allmänhet till teatern medför en fördomsfri vija, är genast tillfredsställd, så snart den klart och tydligt förstår de sceniska tilldragelserna; det är en falsk åsikt, om man tror, att publiken måste särskildt förstå musiken för att riktigt kunna mottaga intrycket af ett musikaliskt drama. Till denna falska åsikt är man kommen till följd därpå, att musiken i en opera blir uppfattad som afsikt, dramat däremot endast som medel för musiken. I omvänt förhållande skall musiken blott i högsta måtto därtill bidra att dramat ögonblickligen och på det tydligaste blir begripligt, på så sätt, att man vid åhörandet af en god, det vill säga förnuftig opera så att säga ej behöfver tänka på musiken utan att densamma ovillkorligen går öfver i känslan, hvaremot vårt största deltagande desto mer uteslutande egnas den sceniska tilldragelsen. Hvarje publik är mig därför välkommen, som har ofördärfvadt sinnelag och mänskligt hjärta."

Goda och för alla tider efterföljansvärda äro ock de råd och fingervisningar, han i brevet till Liszt gifver sängarne och regissören. Ett tydligt och klart uttalande af språket anser han vara första förutsättningen för att få texten begriplig under sången, hvarför det vore önskvärdt att hvarje sångare först lärde sig att riktigt deklamera sin roll, innan han började med sångpartiet o. s. v. Fortsättningen af det i dessa bref antydda förhållandet af musiken till dramat gaf anledning till Wagners stora teoretiska verk "Opera och drama", hvilket kan anses vara närmaste följden af "Lohengrin".

Efter flera års uppehåll kunde Wagner först 1851 å nyo upptaga sin produktiva verksamhet som skald och tonsättare. Han började detta år sitt stora festspel "Nibelungenring", till hvilket jätteföretag Liszt uppmanade honom, citerande de ord med hvilka domkapitlet i Sevilla öfverlämnade till arkitekten bygghandlet af den stora katedralen därstädes:

"Bygg oss ett sådant tempel, att framtida generationer skola komma att säga: domkapitlet var så narraktigt att företaga något så utomordentligt — och ändå står katedralen där färdig!"

(Forts.)

Från scenen och konsertsalen*).

Kungl. teatern.

Jan. 1, 6, 7, 14. *Vermländingarne*.

1. Thomas: *Mignon*. (Mignon, Philine: frkn E. Nyström, miss Essie Case: debuter; Meister, Lothario, Laertes, Jarno: hrr Stockman, Wallgren, Stiebel. Grafström; Fredrik: fru Clausen.)
2. Balett: *Askungen*.
3. Hallén: *Harald Viking*.
4. Gounod: *Romeo och Julia*. (Julia, Gertrud, Stefano: frkn Linnander, fruor Bartels, Jahnke; Romeo, Capulet, pater Lorenzo: hrr Kirchner, Wallgren, Svedelius; Tybalt, grefre Paris, Mercutio, Benvolio: hrr Lennartsson, Herou, Oscar, Ericson; hertigen af Verona: hr Sjöberg.)
5. Bizet: *Carmen*.
6. Iv. Hallström: *Den förtrolade katten*. (Prisessan, Katarina, Perlfeernas drottning, Alison: frk. Hörndahl. fruor Oscar, Högberg, Bartels; Kejseren, Kristan, Lucas, Babolin: hrr Stiebel, Malm, Ericson, Oscar; skogskungen: hr Sjöberg.) 26:e gång.
7. Wagner: *Lohengrin*. (Elsa, Ortrud: frk. Larsén, fru Järnefelt; Lohengrin, Kungen, Telramund, häröparen: hrr Kirchner, Sjöberg, Oscar, Wallgren; fyra brabantiska ädlingar: hrr Lennartsson, Ericson, Mandahl, Arrhenius; fyra svenner: frkn. Linnander, Hörndahl, Lindgrén, Hulting.)
9. Balett: *Barnens juldröm*; Donizetti: *Regementets dotter*. (Marie, hertiginnan: fruor Oscar, Claussen; Tonio, Sulpiz, Hortensio: hrr Malm, Svedelius, Grafström.)
10. Gounod: *Faust*. (Valentin: hr Lindstedt.)
11. Wagner: *Tannhäuser*. (Eliabet, Venus: frk. Larsén, fru Järnefelt; Tannhäuser, landtgrefven, Wolfram: hrr Nyblom, Wallgren, Oscar; Walter; Biterolf, Heinrich, Reinmar: hrr Malm, Mandahl, Ericson, Sjöberg; en herdegosse: frk. Hörndahl.)
12. Baletter: *Barnens juldröm*; *Askungen*.
13. Rossini: *Barberaren i Sevilla*.
14. Donizetti: *Leonora*.
15. Weber: *Friskyften*.

Oscarsteatern.

Jan. 1, 6, 14. Georg Jarno: *Till kejsaren* (matiné).

1, 2, 3. J. Gilbert: *Kyska Susanna*. (1/1 75:te gång.)

*) Denna redogörelse, som vi anse vara af betydelse för vår konsthistoria, fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet i hufvudstaden. Fullständigare rollförteckning lämnas endast då en operas eller operetts uppförande först nämnes i årgången; sedan angifves blott viktigare rollbesättningar och personalförändringar. — Dramatiska pjäser med mera betydande musik omnämnas äfven. Hithörande musikkritik kan naturligtvis endast blifva kortfattad, såsom omfattande ett par veckors musiktilldragelser. Då musikpjäser och dramatiska pjäser stå på samma program, omnämnas endast den förra.

- 4-15. Oscar Strauss: *Choklad-soldaten*, operett i 3 akter af R. Bernauer och L. Jacobson (efter motiv af Bern. Shaws "Hjältar". Öfvers. af E. Wallmark. (Öfverste Popoff: hr Ringvall; Aurelia, hans hustru: fru Bergliot Husberg; Nadina, deras dotter: frk. Falk; Mascha, ung släkting till Popoff: frk. Berentz; major Spiridoff: hr Allum; Bumerli: hr Ullman; kapten Massakioff: hr Lund.)

Musikal. akademien.

- Jan. 8. Konsert af sångaren Nils Svanfeldt.
6. Kammarmusikföreningens 6:te konsert. 1. Beethoven: Stråktrio, Ess dur; 2. Dvorák: Adagio och Rondo för violoncell (hr Bror Persfelt); 3. Brahms: Pianokvartett, A dur. Biträdande: frk. Kerstin Runbeck (piano), hrr Sven Kjellström, Ax. Runquist, B. Persfelt).
12, 13, 14. Dansföreställningar af systrarna Elsa och Bertha Wiesen-
thal från Wien.

K. F. U. K.-salen.

- Jan. 11. Konsert af violinisten, prof. Gustav Havemann och pianisten frk. Maja Samuelson.

Vetenskapsakademien.

- Jan. 12. Sångafton af hr Nils Svanfeldt. Biträdande pianist: hr Sigurd von Koch. Program: Fr. Schubert: "Die schöne Müllerin", sångecykel.

Operan har under denna månad hittills haft lugna dagar; inga nyheter, inga nya debutanter, Julen har bekvämligen framkallat »Vermålandingarne», ett par balletter att »roa barn med» och sagopjesen »Den förtrollade katten» af Fr. Hedberg—Hallström, hvars vackra och för pjesen lämpliga musik äfven af stort folk kan höras med nöje. Halléns »Harald Viking» har efter repisen i december endast gifvits en gång i år. Hvad som i denna opera mest slår an är orkesterns vackra partier och praktiga körer, af hvilka man fick höra en vid sista Stockholmsutställningens invigning. Att nu nedlägga detta svenska och för sin tid märkliga operaverk vore för tidigt. Spellistan visar, som ofvan synes, för öfrigt gamla bekanta. Oscarsteaterns senaste nyhet få vi omnämna i nästa nummer. Denna teater kan få en pjes att »gå». »Kyska Sn-sanna» har nu upplefvat 75 föreställningar, ehuru på senare tid blandade med andra operetter.

Konserterna ha ännu ej kommit fullt i farten. Sångaren Nils Svanfeldt, bekant för gästande på Operan och föregående konserter, hade en tacksam publik på sina här gifna sångaftonar. Hr Svanfeldt eger en klangfull, mjuk baryton, som han behandlar värdadt. Hans första konsert den 8 jan. på Musikal. akademien upptog »Skuggande träd»

ur operan »Semele» af Händel, sånger af Scarlatti, Dvorák och Tsjaikowski; i följande tre afdelningar sånger af A. Hallén, Emil Sjögren, Ture Rangström, Wilh. Stenhammar (2 af hvarje komponist), Wilh. Svedbom, Ludvig Norman och W. Peterson-Berger (3), alltså öfvervägande svenska tonsättare. Hans andra sångafton upptog endast Schuberts vackra sångecykel »Die schöne Müllerin». Han ackompanjerades på låda konserterna af hr Sigurd v. Koch.

Kammarmusikföreningens sista konsert hade ett utmärkt program, som ofvan synes, och förträffliga solister i pianisten frk. Runbeck och violoncellisten Bror Persfelt, lärare vid Helsingfors' musikinstitut. Första violinen och violan sköttes, som man kan förstå, utmärkt af hr Kjellström och Runquist. Att närmare i detalj omnämna prestationerna måste vi afstå ifrån.

Den enda konsert, som den 11 jan. gafs här af Gustaf Havemann, professor vid Leipzig-konservatoriet, och pianisten frk. Maja Samuelson i den mindre trefliga K. F. U. K.-salen, hade ej lockat stor publik och till mera lofprisande kritik. Herr Havemann är en solid violinist, men uppnår ej rangen af de mera betydande violinisterna. Programmet upptog först en sonat för V. o. P. af Thomas F. Dunhill op. 27 D moll. Vidare spelade hr Havemann Preludium och Fuga af Bach, Spohs: Violinkonsert N:o 8, Wagner-Wilhelmj: Albumblatt, Sarasate: Faust-fantasi. Frk. Samuelson spelade solo tre chopin-nummer; Scherzo B-moll, Mazurkas: A moll, C dur, Valse Ass dur. Föredraget visade sig bäst i fortesatser, för öfrigt ej mera fängslande.

Wiendansöserna Wiesen-
thal visade sig vara behagliga dansöser och skickliga i sitt fack. Alla tre deras dansaftonar voro glest besökta.

Hör flitigt på alla folkvisor; de äro en guldgruva af de skönaste melodier och öppna blicken för de olika nationernas karaktärer.

Rob. Schumann.

*

Man får ofta bevittna att en operapublik, som för en enda falsk ton råkar i uppror, kan icke blott utan miss-hag, utan rent af med förnöjelse åhöra musikstycken, hvilkas uttryck är allt igenom falskt.

Hector Berlioz.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Underrättelsen att fru Davida Hesse Lilienberg mottagit engagemang vid Operan under vår-säsongen från midten af denna månad, kommer att i hög grad glädja vår operapublik. — Herr Alex. Kirchner kommer med detta spelår att lämna Stockholmsoperan, sedan han fått anbud om förmånlig anställning vid den nya operan i Charlottenburg (Berlin). — Herr Åke Wallgren lär ha varit frestad att fästa sig vid München-Operan, men har i ytterligare tre år bundit sig vid vår egen.

En ny opera, »Lejla», af Natanael Berg var ämnad att uppföras här i denna månad med hr John Forsell i ett af hufvudpartierna, men en hals-
åkomma, som ännu fortfar, har hindrat honom tillträdande af engagemang vid kgl. teatern och äfven nödgat till upp-skjutande af »Arnljot»s uppförande, däri han nu skulle öfvertaga titelrollen, såsom från början var ämnadt.

Musikaliska akademien hemställer till regeringen, att lärarne i musikens historia och estetik, dr Karl Valentin och i harmonilära A. V. Bergenson, hvilka i fem år uppehållit dessa lärarebefattningar vid konservatoriet, måtte erhålla fullmakt å sitt ämbete.

Konservatoriets musikuppvisningar vid höstterminens slut försiggingo den 13, 14, 15 dec., visande vackra resultat af undervisningen, särskildt i fråga om pianot och andra instrument. Mindre uppmärksamhet, beträffande de vokala prestationerna, väckte de kvinnliga eleverna. En detaljerad redogörelse för föredrag och program kan af bristande utrymme ej lämnas

Brüsselkvartettens tre kammarmusikkonserter i Musikaliska akademien komma att äga rum den 26, 28 och 31 dennes. Första konserten, Beethovensafton, upptager på programmet: Stråkkvartett op. 74 Ess dur; Duo för altviolin och violoncell (mit zwei obligaten Augengläsarn), Stråkkvartett op. 132 A moll; andra konserten: Tsjaikowsky: Stråkkvartett op. 30, Ess moll (zum Andenken Ferd. Laub); Brahms: klarinett-kvintett för stråkkvartett och klarinett (hr Johansson) Op. 115, H moll; tredje konserten: Schubert: Stråkkvartett op. posth. D moll; J. Haydn: Stråkkvartett n:o 68 F dur; F. Smetana: »Aus meinem Leben», stråkkvartett.

Sulo Hurstinen, en ung finsk violinist, hvars uppträdande i Helsingfors vi flere gånger omnämnt, och som lär vara ganska framstående, ger konsert här den 24 d:s i Vetenskapsakademien.

Parsifal-konsert. Cirkus, den s. k. »håstoperans» lokal å Djurgården, kommer söndagen den 21 jan. kl. 2 e. m. att hedras med uppförandet af Wagners »Parsifal»-musik, 1:a och 3:e akterna under direktion af hr Seeber van der Floe, en obekant musiker, som lär vara hemma i Karlsruhe. Det är kanske i betraktande därpå och ändamålet att rikta Sofiahemmets pensionskassa för sjuksköterskor, som dirigenten och ledaren af företaget vunnit H. M. Drottningens höga beskydd för detsamma, äfvensom hofsångaren Forsells medverkan som solist jämte hr John Föns från Köpenhamn och Paul Schmedes från Berlin. Genom hr Forsells hals-sjukdom inträder en utländing i hans ställe. Den kör och orkester, som här medverkar, torde på grund af allt för kort inöfning ej kunna prestera något förstklassigt arbete. Här, liksom i Köpenhamn, har detta neddragande af Wagners mästerverk på många håll väckt ogillande och protester. Hr van der Floe hade ej heller i den danska hufvudstaden att fagna sig åt någon verklig framgång.

En musikfest, som planerats till Olympiska spelen här i sommar, har inställts. Dels har den tillämnade lokalen befunnits olämplig, dels skulle omkostnaderna för ett par konserter blifva allt för stora.

Hofsångerskan fröken Signe Rappe afreste från Stockholm den 6 jan. för att biträda vid den svenska stora orkesterkonserter i Leipzig måndagen den 8 jan. samt på de af prof. Henri Marteau anordnade svenska sonatafturna i Düsseldorf och Barmen den 15 och 16 d:s.

Svenska konserten i Leipzig, den första sådan där, blef en stor triumf för Konsertföreningen och prof. Marteau, som ha heder af dess föranstaltande. Allmän hänförelse väckte därvid Berwalds »Symfonie singulière». Stort bifall väckte Aulins 3:e violin-konsert, spelad af hr Marteau, samt sånger af Peterson-Berger. Bland solisterna såges fröken Rappe med »gnistrande temperament och uttrycksfullt föredrag» ha tolkat sånger till orkester af Alfvén, till piano af Peterson-Berger och Liljefors. Den medverkande sångaren löjtnant Elfgrén sjöng bl. a. sånger af Sjögren, men prisas blott för sin stora baryton. Dr Göhler ledde orkestern ur Altenburgs hofkapell.

I »Nordland», illustr. tysk tidning, n:o 1 för i år, förekommer en sida med porträtt af Konsertföreningens ledare och vid dess konserter medverkande solister. Sålunda af öfverdir. John May, Henri Marteau, Tor Aulin, fru Dagmar Möller, Clary Morales, frk. Signe Rappe, hr John Forsell, Sven Kjellström, Julius Ruthström och Karl Leidström.

Statens stipendier för tonsättare sökas hos Musikaliska akademien af Karl Helmer Alexandersson, Carl Natanael Berg, Karl Natanael Broman, Daniel Jeisler, Oscar Lindberg och Karl Adrian Wohlfart.

Chokoladsoldaten, operett i 3 akter efter motiv af Bernh. Shaws »Hjältar», af R. Bernauer och L. Jacobson, gafs som premiär å Osaarsteatern den 5 dennes. Musiken är af Oscar Strauss. Hufvudrollerna innehas af fröken Berents och Falk och fru Husberg, hr Ringvall, Ullman, Allum och Lund.

Svensk sängerska gör succès i Tyskland. Fru Sigrd Backman, som sedan någon tid varit engagerad vid operan i Elberfeld, har där sjungit Tosca med stor framgång. Ortopressen berömmar hennes glänsande stämma och dramatiska talang och förklarar, att hennes Tosca var en »sensation».

Göteborg. Ilja Schkolnik, den framstående ryske violinisten har afrest till Göteborg för att spela på Orkesterföreningen, där han engagerats för två konserter. Vid den första spelar han en konsert af Sinding och vid den andra en konsert af Tartini och Rondo Capriccioso af Saint-Saëns. Orkestern anføres af hr Vilhelm Stenhammar.

Hvarjehanda.

Carusos upptäckare har nyligen afidit. Hans namn var Eduard Miss'ano och till yrket var han operasångare. För fem år sedan påträffade Caruso sin gamle välgörare i Neapel, där han lefde i största armod. Den berömda tenoren skaffade då Missiano engagemang vid Metropolitanoperan i Newyork, där han förblef till sin död. Missiano deltog en afton nti en större festlighet och blef då plötsligt illamående. En tillkallad läkare kunde icke bringa den gamle sångaren någon hjälp och efter fem minuter afled han. Caruso blef djupt gripen vid underrättelsen om dödsfallet.

I musikskolan. Professorn spelar med en kvinlig elev en sonat för violin och piano. Den unga damen påskyndar plötsligen tempot i hög grad. Professorn afbryter spelet. »Men hvar för spelar ni på en gång så fort?» frågar han. — »Men här står ju »espress!» svarar pianisten, en amerikanska, som tänkte på expresstågen i hemlandet.

10-stängning.

Behöfligt polisförbud.

När klockan på aftonen 10 är slagen,
Stäng till pianot för spel den dagen.

Se'n ingen musik och buller får göra
Att därmed grannarnas nattro störa.

Dödsfall.

Madsen, Mathilda, f. Andersson, omkr. 66 år. Hon var bördig från Vassända-Naglun i Älfsborgs län och började 18-årig ta lektioner i sång för bl. a. förste hofsångaren I. A. Berg, hvarefter hon antogs som elev vid k. teatern i Stockholm, där hon kvarstannade några år. I slutet af 1860-talet var hon ett par år vid en teater i Ryssland. Därefter hade hon under många år plats som primadonna vid svenska teatersällskap. Under somrarna uppehöll hon sig då ofta hos sina föräldrar och broder å egendomen Hagen i Vassända-Naglun samt konserterade en och annan gång hvarje år å Vänersborgs teater samt äfven i en del landsorts kyrkor i trakten. För omkring 30 år sedan ingick hon äktenskap med musikdirektör Emil Madsen från Danmark, och bosatte sig i staden Rönne å Bornholm.

Strandberg, Julia, fröken, piano- och sånglärarinna, afled här den 10 d:s, 58 år. Hon tillhörde den bekanta musikalska Strandberg-släkten, dotter till den berömda, 1882 afidne, operatenoren Olof (Olle) Strandberg och hans ännu levande maka, f. Linderoth. Fröken Julia Strandberg hade, utom sin musikpedagogiska verksamhet, gjort sig känd som framstående ackompanjatriss. En bror till henne är operasångaren Max Strandberg och en syster f. d. operasångerskan Anna Strandberg-Bergman, som lämnade scenen då hon gifte sig med tjänstemannen i försäkringsbolaget Skandia Nils Bergman.

Rättelser.

I förra uumrets musikbref från Roma. Sid. 5 sp. 1 r. 21 uppfir. står: Toscinini, läs: Toscanini; r. 25 uppfir. står: musiale, läs: musicale; not 1 samma spalt hör till ordet alster r. 28 uppfir., ej till slutet af stycket; sp. 2 r. 18 uppfir. står: Seviglia, läs: Siviglia; r. 45 uppfir. står: Strac-càris, läs: Stracciàris. Sid. 6, sp. 1 r. 15 nedifr. står: Saortis, läs: Stortis; sp. 2 r. 15 uppfir. står: canta, läs: canto.

Richard Anderssons Musikskola

LÄROÄMNE: Piano, Violin, Violoncell, Solosång, Plastik, Scenisk framställning, Allmän Musikkärlä och Harmoniklära.

Värterminen börjar den 12 jan 1912.

Anmälningdag: onsdag den 10 jan. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3 e. m. alla dagar från den 12 januari.

Richard Anderssons mottagning från den 12 jan.: onsdagar och lördagar kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Lektionslokaler å Söder, Östermalm o. öfre Norrmalm, Filialer finnas i Uppsala, Djursholm och Saltsjöbaden.

(G. 34559).

F. d. Operasångerskan

Fru PAULA LIZELL

återtager sin undervisning **i plastik och scenisk framställning.**

Onsdagen den 10 jan. 1912.

Adr. **Johannesgatan 22 n. b.** — Allm. Tel. 216 10.

(G. 34560.)

Undertecknad återtager sina **privata pianolektioner** den 10 januari 1912.

SVEN LIZELL

Lärare i pianospelning vid Rich. Anderssons Musikskola.

Adr.: **Johannesgatan 22, n. b.** — Allm. Tel. 216 10.

(G. 34561.)

Stockholms Musikinstitut

Brahegatan 7 B, ö. g., 3 tr. upp. Allm. Tel 115 96.

Värterminen börjar den 9 januari. Anmälningstid: Måndagen den 8 januari kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 4 samt $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7 e. m. Under terminen anmälning- och mottagningstid Måndagar och Torsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Svensk Musiktidning.

Mordiskt Musikblad. — 32:a årg., — för hvarje musikaliskt hem.

utgifves 1912 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc.** Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris **5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten bäst å posten.**

Obs! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tipnindar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musikkultet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musikkultet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Noryes och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

J. LUDV. OHLSON STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmnier af de bästa svenska och utländska fabriker i **största** lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumntets bestånd.

Obs! Hufvuddepöt för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

Pianomagasin

Största lager af bästa svenska och utländska fabrikat.

OBS! Hufvuddepöt för Kgl. Hofleverantörerna **Malmsjö o. Billberg, Unbel & Lechleiter, Schiedmazer** samt Orglar från Skandinaviska Orgelfabriken.

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma betalningsvillkor.

Stort lager af prima uthyrningsinstrumenter.

Gust. Pettersson & C:os A.-B.

Malmsskilnadsg. 13, Stockholm.

Föreståndare

Dir. Albert Lindström.

Etablerad 1870.

R. T. 67 32.

A. T. 78 31.

Obs.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

— Innehåll —

Lärareombyte vid Musikkonservatoriet. Fridolf Book (med porträtt). — Anton Andersen (med porträtt). — Julius Ruthström (med porträtt). — Prenumerationsanmälan. — Wagner och Liszt. Ur "Käserier" af A. Hallén. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.